

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. S.
przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi Specjalistycznemu [...] o zapłatę i ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 maja 2013 r.,
zażalenia strony pozwanej
na wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 lutego 2013 r.,

oddala zażalenie i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Uzasadnienie

T. S. wniosła o zasądzenie od Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego [...] zadośćuczynienia, odszkodowania i renty z tytułu poniesionego uszczerbku na zdrowiu w następstwie błędu w leczeniu w pozwanym Szpitalu.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2012 r. oddalił powództwo uznając, że roszczenie powódki jest przedawnione, a nadto przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że przebieg leczenia powódki był prawidłowy i nie doszło do błędu w sztuce lekarskiej, a w konsekwencji brak jest podstaw do przyjęcia, iż zachodzą przesłanki odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 430 k.p.c.

Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację powódki i wyrokiem z dnia 11 lutego 2013 r. uchylił powyższy wyrok w całości oraz sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Podzielając stanowisko Sądu pierwszej instancji odnośnie do upływu terminu przedawnienia z dniem 23 lipca 2008 r. i braku podstaw do przyjęcia przerwy biegu terminu przedawnienia, uznał za zasadny zarzut naruszenia art. 5 k.c. W ocenie Sądu drugiej instancji podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa podmiotowego, bowiem opóźnienie w dochodzeniu roszczenia było konsekwencją ogólnego stanu zdrowia powódki będącego następstwem zawinionych zaniechań personelu medycznego szpitala. Kwestionując dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę materiału dowodowego w części dotyczącej opinii przeprowadzonych w toku postępowania karnego i opinii sporządzonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym dokonał ponownej jego oceny i uznał, że miarodajna dla oceny prawidłowości leczenia powódki jest opinia biegłego Witczaka, który stwierdził zaniedbania personelu Szpitala w zakresie pielęgnacji i leczenia zachowawczego powódki w okresie śpiączki, mające wpływ na pogorszenie jej stanu zdrowia i wskazał na wątpliwości co do możliwości definitywnego wykluczenia błędu diagnostycznego lekarzy pozwanego w zakresie choroby wrzodowej powódki. Przyjął również, że tych wniosków nie podważa treść pozostałych dokumentów. W konsekwencji Sąd Apelacyjny uznał roszczenie powódki za uzasadnione co do zasady, co w jego ocenie skutkuje nierozpoznaniem przez Sąd Okręgowy istoty sprawy wobec zaniechania prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczności odniesionej przez powódkę szkody i uzasadnia

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

W zażaleniu na powyższy wyrok pozwany zarzucił naruszenie prawa procesowego: - art. 386 § 4 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy; - art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie i dokonanie dowolnej i wybiórczej oceny materiału dowodowego; - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i dokonanie jednostronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego; - sprzeczność istotnych ustaleń Sądu drugiej instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, oraz naruszenie prawa materialnego - art. 5 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa. Wniósł o zmianę wyroku Sądu drugiej instancji i oddalenie apelacji w całości ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. - w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381), która weszła w życie z dniem 3 maja 2012 r., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Treść zarzutów podniesionych przez żalącego powoduje konieczność wyjaśnienia charakteru zażalenia oraz zakresu kognicji Sądu Najwyższego w toku rozpoznawania nowego środka odwoławczego.

Postępowanie apelacyjne ma charakter merytoryczny, a to oznacza, że sąd drugiej instancji nie może ograniczać się jedynie do oceny zarzutów apelacyjnych, lecz musi dokonać własnych ustaleń i poddać je ocenie pod kątem prawa materialnego. Uwzględnienie apelacji powinno zatem prowadzić do wydania orzeczenia reformatoryjnego, a jedynie wyjątkowo orzeczenia kasatoryjnego w wypadkach przewidzianych w art. 386 § 2 i 4 k.p.c. - stwierdzenia nieważności

postępowania, nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji oraz wtedy, gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreślono, że kontrola dokonywana w ramach zażalenia przewidzianego w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. ma charakter formalny, a zażalenie ma służyć zbadaniu, czy orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji zostało prawidłowo oparte na jednej z przesłanek określonych w art. 386 § 2 i 4 k.p.c. a zatem, czy powołana przez sąd przyczyna opiera się na jednej z przesłanek ustawowych. Dokonana kontrola ma charakter czysto procesowy, bez wkraczania w kompetencje sądu *in merito*. W postępowaniu zażaleniowym wywołanym omawianym zażaleniem nie jest zatem dopuszczalne badanie merytoryczne stanowiska sądu drugiej instancji i kontrola materialnoprawnej podstawy wyroku, ta bowiem jest zarezerwowana do przeprowadzenia wyłącznie w postępowaniu kasacyjnym. Konsekwencją jest wąskie określenie granic kognicji Sądu Najwyższego, a odmienne ich ujęcie jest niedopuszczalne (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r., I CZ 136/12 z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12, niepubl.).

W wypadku wskazania przez sąd drugiej instancji nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji jako podstawy uchylenia wyroku, zakres kognicji Sądu Najwyższego ogranicza się do zbadania, czy sąd odwoławczy prawidłowo rozumiał to pojęcie oraz czy jego merytoryczne stanowisko uzasadniało taką ocenę postępowania sądu pierwszej instancji, natomiast poza tym zakresem pozostaje prawidłowość poglądu prawnego wyrażonego przez ten sąd.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999 nr 1, poz. 22, z dnia 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, LEX nr 50750, z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, LEX nr 519260,

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36, z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, LEX nr 178635, z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2).

Żalący, błędnie pojmując charakter wniesionego środka odwoławczego, zarzuty zażalenia odniósł w przeważającej większości do merytorycznego stanowiska Sądu Apelacyjnego. Wyrazem tego błędnego stanowiska jest wniosek o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia i orzeczenia co do istoty sprawy. Z przyczyn, o których mowa wyżej, zarzuty naruszenia prawa procesowego - art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., sprzeczności istotnych ustaleń Sądu drugiej instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, oraz naruszenia prawa materialnego - art. 5 k.c., nie mogą zostać poddane kontroli, bowiem ocena prawidłowości stanowiska materialnoprawnego Sądu odwoławczego nie należy do kompetencji Sądu Najwyższego realizowanej w postępowaniu zażaleniowym na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. wskazać należy, że Sąd pierwszej instancji istotnie jako przyczynę oddalenia powództwa, poza przedawnieniem roszczeń powódki, wskazał jego bezzasadność co do materialnoprawnej podstawy odnośnie do odpowiedzialności pozwanego i dokonał w tym zakresie ustaleń oraz analizy prawnej. Sąd drugiej instancji odmiennie ocenił materiał dowodowy i w konsekwencji uznał, że pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę na podstawie art. 430 k.c. Istota sprawy została jednak rozpoznana jedynie w zakresie podstawy odpowiedzialności pozwanego, natomiast nie została rozpoznana w zakresie materialnych podstaw żądania przez powódkę zadośćuczynienia (art. 445 k.c.), odszkodowania i renty (art. 444 k.c.). Wskazać należy, że w wypadku odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, nie zawsze przesądzenie o zasadzie odpowiedzialności sprawcy szkody stanowi pełne rozstrzygnięcie o materialnej podstawie żądania. Możliwe jest bowiem, że do pełnego rozstrzygnięcia o istocie sprawy konieczne jest zbadanie materialnej podstawy zarówno odpowiedzialności sprawcy, jak materialnej podstawy żądania naprawienia szkody. W takim wypadku, jak w sprawie niniejszej, gdy sąd pierwszej instancji nie tylko nie odniósł się do wysokości szkody, krzywdy oraz renty, ale nie zbadał, czy zaistniały przesłanki materialnoprawne roszczeń

określonych w art. 444 i 445 k.c. uznać należy, że w tym zakresie nie została rozpoznana istota sprawy.

Z tych względów zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.